

GEORGE ORWELL

Eläinten vallankumous

**OPPI-
MATERIAALI**
yläkoululle ja
toiselle asteelle

KUVA TUOMO MANNINEN, KUVANKÄSITTELY MARKO KOVERO

OPETUSMATERIAALIT 2025

KANSALLISTEATTERI
Yleisötyö

GEORGE ORWELL

Eläinten vallankumous

Taustatietoa tekijöistä

Oppimateriaalin ovat laatineet äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat **Marika Kesseli** ja **Eveliina Ventelä**.

Ennen esitystä

KÄSIOHJELMA TAUSTOITTA A ESITYSTÄ

1. Millaisia odotuksia Kansallisteatterin sähköisen käsiohjelman www.kansallisteatteri.fi/kasiohjelma-elainten-vallankumous kuvamateriaali luo *Eläinten vallankumousta* kohtaan?
2. Miten oman elämän kokemukset heijastuvat **George Orwellin** tuotantoon, ja mikä nousee hänen teostensa keskeisimmäksi aiheeksi?
3. Kuinka vuonna 1945 ilmestyneeseen *Eläinten vallankumoukseen* suhtauduttiin teoksen ilmestymisaikaan ja pian sen jälkeen, ja millaisena teoksen merkitystä pidetään nykyisin?
4. Käsiohjelmassa kerrotaan puvustus- ja lavastussuunnittelija **Tarja Simonen** olevan eläinoikeusaktivisti. Miten *Eläinten vallankumouksen* eläinallergia on toiminut näyttämökuvan suunnittelun pohjana?

KUVAT MIKKI KUNTTU

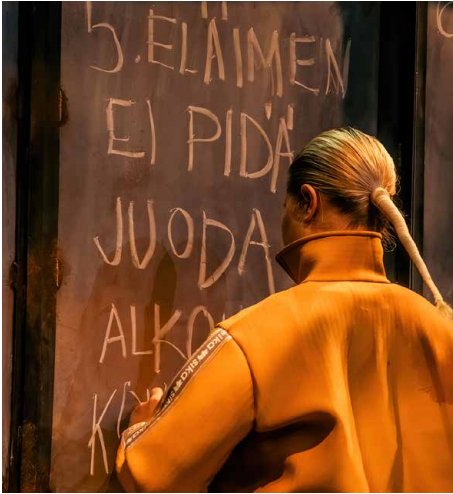
TARKKAILUTEHTÄVÄ

Jakakaa tarkkailutehtävät pienryhmien kesken. Tarkkailutehtävä auttaa toisaalta keskittymään esitykseen ja toisaalta pohjustaa teatterikäynnin jälkeistä keskustelua.

Huomio esityksen vertauskuvallisuuteen

Eläimet rinnastuvat ihmisiin, mutta eri eläinten avulla kuvataan erilaisia ihmistyyppiä. Mitä eläimiä näytelmässä on, ja millaista ihmistyyppiä ne edustavat?

- Majuri
- Kissankello
- Jessie
- Pinseri
- Napoleon
- Lumipallo
- Vinkuja
- Apila
- Nyrkki
- Mollie
- Benjamin
- Muriel
- Mooses
- kissa
- lehmä
- lampaat
- kanat
- kyyhkyset

Huomio esityksen tunnelmaan ja rakenteeseen

- Miten näytelmä alkaa? Millainen tunnelma tilanteessa on, ja millaisin keinoin tunnelmaan on vaikutettu? Miten eri eläinten suhtautuminen katsojiin eroaa?
- Miten Orwellin *Eläinten vallankumouksen* tarina kerrotaan esityksessä? Miten esitystapa poikkeaa aiemmin näkemistäsi teatteriesityksistä?
- Millaisia tunnelmia esitykseen sisältyy? Toistuvatko jotkin tilanteet aina pääsääntöisesti iloisina, surullisina tai pelottavina?
- Mihin esitys päättyy?
- Tilan eläimet kertovat itse tarinaansa. Miten kerronnan vuorottelu tapahtuu?
- Esityksessä ei ole väliaikaa. Minkä arvelet olevan syynä tähän ratkaisuun?

Huomio animalismin lakeihin

- Näytelmän alkupuolella eläimet tekevät vallankumouksen ja määrittelevät eläintilan lait. Ketkä nämä lait säättävät ja kirjoittavat?
- Ketkä muokkaavat lakeja? Miksi perusperiaate "Neljä jalkaa hyvä, kaksi jalkaa paha" on lähtökohtaisesti ongelmallinen? Miten se selitetään? Miksi lakeja muokataan myöhemmin?
- Missä järjestyksessä ja millaisiksi lakeja muokataan?
- Miten eri eläimet suhtautuvat lakeihin ja niiden mahdollisiin muutoksiin?
- Miten eläimet saadaan uskomaan uudet lait?

Huomio ääniin ja musiikkiin

Esityksen musiikin on säveltänyt **Juhani Nuorvala**, ja äänisuunnittelusta vastaavat **Jani Peltola**, **Juhani Nuorvala** ja **Turkka Inkilä**.

- Millainen äänimaailma esityksessä on? Mistä äänet ja musiikki tulevat?
- Millaisia toistuvia ääniä esityksessä kuullaan? Mihin tarkoitukseen niitä käytetään?
- Esityksessä kuullaan useasti laulu *Eläimet Englannin*. Millaisissa tilanteissa se toistuu? Mitä tunteita laulun avulla ilmaistaan? Miksi laulu myöhemmin kielletään?
- Millainen tunnelma on laulussa *Toveri Napoleon*, ja missä tilanteessa se esitetään?

Huomio visuaaliseen ilmeeseen

Lavastus- ja pukusuunnittelusta vastaa **Tarja Simone** ja valo- ja videosuunnittelusta **Mikki Kunttu**.

- Mistä osista lavastus koostuu, ja millaisia mielikuvia se herättää?
- Mistä seinämaalaus kertoo? Mitä muutoksia seinämaalauksessa tapahtuu?
- Mitä näyttelijöiden toimintaa lavastus mahdollistaa ja mitä estää?
- Mitä videoita esitys sisältää?
- Mikä näyttelijöiden vaatteissa kertoo siitä, että he esittävät eläimiä?

Esityksen jälkeen

KESKUSTELEVIA JA TOIMINNALLISIA TEHTÄVIÄ ELÄINTEN VALLANKUMOUKSESTA

Esityksen jälkeen, noin 60–75 min.

Tehtävät on jaettu viiteen eri aihepiiriin. On mahdollista keskittyä vain yhteen tai kahteen tai poimia mielekkäimpiä kysymyksiä eri aihepiireistä. Aihepiiri **teatterikokemus** sisältää tarkkailutehtävien käsittelyn, joten se muodostaa pohjan muillekin tehtäville.

Teatterikokemus

1. Aloittakaa keskustelu käymällä läpi tarkkailutehtävät.
2. Mitä piditte esityksestä? Oliko se odotusten mukainen? Mikä yksittäinen kohtaus jäi mieleen? Mistä osa-alueista (ohjaus, näyttelijäntyö, musiikki ja äänet, lavastus ja puvustus, valot ja videot) piditte tai ette pitäneet? Perustelkaa näkemyksenne.

Vallankäytön keinot

1. Määritellä aluksi käsitteet propaganda, manipulaatio ja indoktrinaatio.
2. Laulu *Toveri Napoleon* rakentaa johtajakulttia. Se muistuttaa tyyliltään suomalaisen poliittisen laululiikkeen musiikkia. Tutustu johonkin Agit Propin tai Aulikki Oksasen lauluun, joka edustaa taistolaisista laululiikettä. Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja huomaat?
3. Miettikää, millaisin keinoin siat nousevat valtaan ja perustelevat omaa erityisasemaansa.
4. Mitkä päätökset johtavat siihen, että eläinten valta vähenee ja sikojen – erityisesti Napoleonin – valta kasvaa?
5. Millä tavoin Napoleon pönkittää omaa valtaansa?
6. Millä tavoin siat hiljentävät epäilykset ja kritiikin? Listatkaa keinot hienovaraisimmista kovimpiin.
7. Tunnistakaa, mitkä vallankäytön keinoista ovat propagandaa, manipulaatiota ja indoktrinaatiota.

Teos allegoriana

1. Selvitä, mitä tarkoittaa allegoria.

2. *Eläinten vallankumousta* voi pitää allegoriana Venäjän vallankumouksesta 1917. Hyödynnä internetiä ja etsi, keitä henkilöitä edustavat Majuri, Napoleon ja Lumipallo ja mitä ihmisryhmiä Benjamin, Vinkuja ja Nyrkki? (Mitä tarkoitetaan stahnovilaisuudella?) Keitä puolestaan edustavat Jones, Pilkington ja Frederick?

3. Mitä mielikuvia herättää se, että ylin johto esitetään sikoina ja Napoleonin kasvattama armeija koirina? Mitä mielikuvia liittyy lampaisiin ja mitä ne edustavat? Miten hierarkia näkyy siinä, mitä eläimiä on valittu kertomukseen?

4. Mooses-korppi on hahmoista se, joka lintuna voi mennä ja tulla ja on vallankumouksen vaikeimmat ajat poissa tilalta. Ohessa on katkelma, jossa Mooses kuvaa elämäkatsomustaan. Mitä Mooses edustaa, ja miten siat suhtautuvat siihen? Mihin Mooseksen kaltaisia hahmoja tarvitaan?

Tuolla ylhäällä, toverit, tuolla ylhäällä, tuon taivaalla näkemänne tumman pilven takana, siellä se on: Sokeritoppavuori, tuo onnellisten maa, jossa me eläinparat saamme raadantamme jälkeen levätä ikuisesti. Olen itse lentänyt korkeuksiin ja nähnyt silmäkantamattomiin ylettyvät apilaniityt ja pellavansiemenkakut ja pensasaidoissa kasvavat sokeripalat!

Sikojen suhdetta Moosekseen oli vaikea määritellä. Ne väittivät, että sen tarinat Sokeritoppavuoresta olivat valetta, mutta ne antoivat Mooseksen silti jäädä tilalle, työtä tekemättä.

5. Mitä Jonesin talo tarinassa edustaa? Miten eläinten suhtautuminen siihen muuttuu tarinan edetessä?

6. Tuulimyllyä rakennetaan näytelmässä moneen kertaan. Miksi tuulimylly on tärkeä Napoleonille, Nyrkille ja muille tilan eläimille? Mitä se tarkoittaa muiden maatilojen edustajille? Mistä tuulimyllyn avulla kerrotaan Neuvostoliiton historian tunteville ihmisille?

7. Miksi eläimet ovat yhä ylpeitä Eläinten tilasta, vaikka niiden olot ovat jopa kurjemmat kuin naapuritiloilla? Mikä mielikuva johdettavilla on asemastaan? Millaisena Pilkington ja Frederick näkevät tilan eläinten olot? Miten nämä asiat näkyivät neuvostokansalaisten käsityksessä omasta maastaan ja sen kansalaisena elämisestä? Miten ulkovallat suhtautuivat Neuvostoliittoon?

8. Orwell ei kirjoittanut teostaan yksinomaan Neuvostoliiton kuvaukseksi vaan kuvaukseksi totalitarismista ja vallankumouksen kääntymisestä itseään vastaan. Mitä nykypäivän totalitaristisia yhteiskuntia tai diktatuureja tiedät? Millaisia *Eläinten vallankumouksessa* nähtäviä piirteitä niissä on?

Teos klassikkona ja Orwell klassikkokirjailijana

Klassikolla tarkoitetaan teosta, jonka merkitystä voidaan pitää ajattomana.

1. Monet sitaatit *Eläinten vallankumouksesta* ovat jääneet elämään. Mitä seuraavat kohdat mielestänne tarkoittavat?

- *Neljä jalkaa hyvä, kaksi jalkaa paha.*
- *Kaikki eläimet ovat tasa-arvoisia mutta jotkut eläimet ovat tasa-arvoisempia kuin toiset.*
- *Eläimet katsoivat siasta ihmiseen, ja ihmisestä sikaan, ja taas siasta ihmiseen, mutta oli jo mahdotonta sanoa, kumpi oli kumpi.*

2. Pohtikaa, miksi totalitaristinen järjestelmä esitetään eläinsatuna. Vastausta voi etsiä myös käsiohjelmasta.

3. Pohtikaa, miksi *Eläinten vallankumousta* esitetään nyt nyky-Suomessa. *Eläinten vallankumousta* tai sen tulkintoja esitetään vuonna 2025 esimerkiksi Kansallisopperassa, Turun Nuoressa Teatterissa, kesäteatterissa Oulussa ja Lappeenrannan Taidekoulu Estradissa. Taustalla toki on se, että tekijänoikeudet ovat rauenneet, mutta muitakin syitä esityksen valintaan on.

4. Kansallisteatterin esityksen teemana on valta ja vallankäyttö. Mitä muita mahdollisia näkökulmia *Eläinten vallankumoukseen* voisi liittää nykypäivänä?

5. Myös Orwellin teoksesta *1984* on jäänyt elämään monia termejä ja ilmaisuja, kuten *ajatusrikos*, *Isoveli valvoo*, *kaksoisajattelu* ja *uuskieli*. Lukekaa teos, niin tiedätte, mitä niillä tarkoitetaan.

Teoksesta toimintaan

Taiteella on monia tehtäviä. Sen voi katsoa säilyttävän historiaa tai toimivan aikansa kuvana. Se ilmaisee jotain, mikä on vaikea pukea sanoiksi. Taide on kommunikaatiota ja vaikuttamista. Se on yhteistä kokemusta teoksen äärellä. *Eläinten vallankumouksen* käsiohjelmassa kerrotaan Orwellin sanoneen, että *Eläinten vallankumouksessa* hän tietoisesti yhdisti poliittisen ja taiteellisen tarkoituksen yhdeksi.

1. George Orwell on sanonut: "Käsitys, jonka mukaan taiteella ei pitäisi olla mitään tekemistä politiikan kanssa, on sinänsä poliittinen asenne." Viime aikoina on keskusteltu siitä, saako teatteri ottaa kantaa. Tutustu esimerkiksi keskusteluun Espoon teatterin osallistumisesta rasismiin ja fasismin vastaiseen mielenosoitukseen vuonna 2023. Mitä mieltä itse olet?

2. Jos lähtisit ohjaamaan esitystä *Eläinten vallankumouksesta*, miten teos muuttuisi, jos valitsisit näkökulmahenkilön, joka olisi joku seuraavista:

- Jones
- lammas
- Benjamin
- Lumipallo
- Vinkuja?

3. Jatka leikkiä ja kirjoita monologi valitsemasi hahmon näkökulmasta jonkin häntä koskettaneen näytelmän tapahtuman jälkeen. Kirjoita minämuotoinen teksti, jossa selität näkökulmahenkilösi tunteita ja toimintaa, ajatuksia tapahtuneesta ja kuvitelmia tulevaisuudesta.

4. *Eläinten vallankumous* näyttää keinoja, joilla totalitaristinen järjestelmä rakennetaan. Tee yksin tai ryhmän kanssa huoneentaulu, jossa käänät nämä keinot päinvastaisiksi. Kirjoita huoneentaulun nimeksi *10 keinoa demokratian rakentamiseksi*.